

JUSTITSMINISTERIET

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K
DK Danmark

Dato: 15. november 2019
Kontor: Strafferetskontoret
Sagsbeh: Rebekka Have Enevold-
sen
Sagsnr.: 2019-0037-0068
Dok.: 1274242

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 1 vedrørende forslag til lov om ændring af straffeloven (Begrænsning af brugen af betinget dom med vilkår om samfundstjeneste i sager om vold) (L 10), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 24. oktober 2019.

Nick Hækkerup

/

Mette Johansen

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

T +45 7226 8400
F +45 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 1 (L 10) fra Folketingets Retsudvalg:

”Vil ministeren kommentere henvendelsen af 17/10-19 fra Bodil Philip, Den Rets- og kriminalpolitiske tænketank Forsete, vedrørende bl.a. begrænsning af brugen af betinget dom med vilkår om samfundstjeneste i sager om vold, jf. L 10 - bilag 2?”

Svar:

1. Den rets- og kriminalpolitiske tænketank Forsete har i henvendelsen af 17. oktober 2019 bl.a. anført, at Forsete finder det beklageligt, at lovforslaget om begrænsning af brugen af samfundstjeneste i sager om vold ikke baserer sig på et mere generelt billede af retspraksis.

Forsete henviser i den forbindelse til, at de domme, der har dannet grundlag for lovforslaget, er gengivet i juridiske tidsskrifter, der omtaler domme, som eksperter har vurderet som principielle eller interessante for retspraksis.

Forsete finder endvidere, at det er misvisende, at Justitsministeriet i pkt. 2.1.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger anfører, at ”der er eksempler på sager, hvor retten har idømt en betinget dom med vilkår om samfundstjeneste for overtrædelse af straffelovens § 244, jfr. 247, stk. 1, hvor den tiltalte tidligere var straffet for vold fem gange, og hvor det aktuelle forhold blev begået i prøvetiden fra den seneste dom for vold.” Forsete henviser således til, at der i det materiale, der har ligget til grund for lovforslaget, kun ses at være ét eksempel på en dom, hvor den tiltalte var straffet for vold fem gange tidligere.

Forsete har herudover foreslået, at lovforslaget ændres, så udgangspunktet om, at der skal idømmes en ubetinget straf ved vold i gentagelsestilfælde, ikke skal gælde i sager, hvor den tidligere straf for lignende kriminalitet alene har været en bøde eller en ren betinget straf.

Endelig har Forsete foreslået, at der fastsættes en tidsmæssig grænse for, hvor længe en tidligere dom for lignende kriminalitet skal være til hinder for, at der kan gives en betinget dom med vilkår om samfundstjeneste i sager om simpel vold.

2. Jeg kan bekræfte, at Justitsministeriet som led i udarbejdelsen af lovforslaget har foretaget en gennemgang af trykt retspraksis i Ugeskrift for Retsvæsen og Tidsskrift for Kriminalret siden lovændringen i 2015 for så vidt angår domme, hvor der er blevet idømt betinget dom med vilkår om

samfundstjeneste for overtrædelse af straffelovens § 244 (simpel vold) eller § 245 (grov vold), ligesom ministeriet har gennemgået Rigsadvokatens domsdatabase.

Langt hovedparten af de gennemgåede domme er afsagt af landsretterne og en række af sagerne er afgjort ved Højesteret. Dommene har således præjudiciel karakter, når domstolene skal træffe afgørelse om, hvorvidt der skal gives en betinget dom med vilkår om samfundstjeneste i sager om vold.

Den fremhævede dom, hvor den tiltalte tidligere er straffet for vold fem gange, er omtalt i lovforslaget som ét eksempel på en sag, hvor der er givet betinget dom med vilkår om samfundstjeneste i en sag om vold i gentagelsestilfælde. Som Forsete også anfører i henvendelsen, er der imidlertid en række andre eksempler på domme, hvor en gerningsmand, der tidligere er straffet for vold, er blevet idømt en betinget dom med vilkår om samfundstjeneste.

Jeg mener helt generelt, at det i sager om vold i gentagelsestilfælde bør komme til udtryk ved sanktionsvalget, at personen allerede er straffet for vold eller anden personfarlig kriminalitet. I sådanne sager bør der derfor som det helt klare udgangspunkt gives ubetinget fængsel.

Det gælder også i sager, hvor gerningsmanden alene har en enkelt tidligere straf for personfarlig kriminalitet, herunder i sager hvor det tidligere forhold f.eks. har medført en ren betinget dom eller helt undtagelsesvist en bødestraf.

3. Forsete har som anført endvidere foreslået, at der i lovforslaget fastsættes en tidsmæssig grænse for, hvor længe en tidligere straf for personfarlig kriminalitet skal være til hinder for en betinget dom med vilkår om samfundstjeneste.

Det kan i den forbindelse oplyses, at straffelovens § 84 normerer, hvornår tidligere straffe kan tillægges betydning ved anvendelse af bestemmelser om forhøjet straf i gentagelsestilfælde. Efter straffelovens § 84, stk. 3, ophører gentagelsesvirkningen, når der, inden den nye strafbare handling blev begået, er forløbet 10 år, efter den tidligere straf er udstået, eftergivet eller bortfaldet.

Bestemmelsen finder bl.a. anvendelse i forhold til fastsættelse af straf for vold i gentagelsestilfælde, jf. straffelovens § 247, stk. 1. Efter sidstnævnte

bestemmelse kan straffen forhøjes med indtil det halve, hvis nogen af de lovovertrædelser, der er nævnt i §§ 244-246, begås af en person, der tidligere er dømt for forsætligt legemsangreb, for psykisk vold eller for en forbrydelse, der har været forbundet med forsætlig vold.

Straffelovens § 84, stk. 3, indebærer, at strafskærpelsesbestemmelsen i § 247, stk. 1, kun finder anvendelse, hvis der er forløbet mindre end 10 år fra en tidligere straf er udstået mv. På samme måde må det efter Justitsministeriets vurdering lægges til grund, at straffe for personfarlig kriminalitet, der er udstået mere end 10 år, før det nye forhold blev begået, ikke vil være til hinder for, at gerningsmanden idømmes en betinget dom med vilkår om samfundstjeneste.

Det kan i øvrigt oplyses, at Justitsministeriet – bl.a. i lyset af Forsetes bemærkninger i forbindelse med høringen over det oprindeligt fremsatte lovforslag – har præciseret i bemærkningerne til § 1, nr. 1, at der herudover undtagelsesvist også vil kunne idømmes betinget fængselsstraf med vilkår om samfundstjeneste, hvis den ligeartede kriminalitet er begået mere end fem år, før det nye forhold blev begået. Dette vil dog forudsætte, at den tiltalte var under 18 år, da han eller hun begik det ligeartede kriminalitet, og i dag har meget gode personlige forhold.